

DOI: 10.18039/ajesi.790673

Cooper-Norcross Tercih Envanteri Türkçe Uyarlaması: Bir Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması¹

Ömer ÖZER², İlhan YALÇIN³

Geliş Tarihi: 05.09.2020

Kabul Tarihi: 29.11.2020

Türü⁴: Araştırma Makalesi

Öz

Bu çalışmanın amacı Cooper-Norcross Tercih Envanterinin Türkçeye uyarlanmasıdır. Cooper-Norcross Tercih Envanteri bireylerin psikolojik yardım sürecindeki rollere ilişkin tercihlerini değerlendiren bir öz bildirim aracıdır. Araştırmanın çalışma grubu 536 (kadın=310, erkek = 226) üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Ölçme aracının uyarlama sürecinde orijinal form dikkate alınarak çeviri ve tekrar çeviri çalışması yapılmış, uzman görüşlerine dayanarak düzenlenen form ile dört farklı üniversiteden veri toplanmıştır. Verilerin analizi kapsamında doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre ölçme aracının orijinal faktör yapısının doğrulandığı görülmüştür ($X^2/sd (543.398 / 129)=3.59$, RMSEA (0.071; 0.08) .069, CFI .912, IFI .912, GFI .906, SRMR .071). Ölçme aracı Danışman Yönlendiriciliğine Karşı Danışan Yönlendiriciliği , Duygusal Yoğunluğa Karşı Duygusal Sınırlılık, Geçmiş Zaman Yönelimliliğine Karşı Şimdiki Zaman Yönelimliliği ve Samimi Desteğe Karşı Odaklı Yüzleştirme olarak isimlendirilen dört alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlara ilişkin Cronbach Alfa içtutarlık katsayıları .55 ile .65 arasında değişmektedir. Ölçme aracının geçerlik ve güvenilirliğinin ortaya konması amacı ile test tekrar test, alt üst %27'lik gruplar arası farkın değerlendirilmesi ve benzer ölçek geçerliği yöntemleri kullanılmıştır. Ölçme aracı toplam puan vermemekte her bir alt boyut ayrı ayrı hesaplanmaktadır. Bir alt boyutta puanın yükselmesi alt boyut isimlendirmesinde ilk ifade edilen alana ilişkin tercihin daha baskın olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular Cooper- Norcross Tercih Envanteri'nin üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma sürecine ilişkin tercihlerini değerlendirmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: psikolojik danışma tercihleri, tercihler, üniversite öğrencileri

Atf: Özer, Ö. ve Yalçın, İ. (2021). Cooper-Norcross tercih envanteri Türkçe uyarlaması: bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(1), 26-44. DOI: 10.18039/ajesi.790673

¹ Bu çalışma birinci yazarın, ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı doktora tezinden üretilmiştir.

² (Sorumlu Yazar) Dr, Anadolu Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi, Eskişehir-Türkiye, omer_oz@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2740-2723>

³ Doç Dr. , Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, Ankara-Türkiye, yalcini@ankara.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6407-9606>

⁴ Bu çalışma Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Etik Kurulunun 29.01.2018 tarih ve 2/26 sayılı Etik Kurul Onayı alınarak gerçekleştirilmiştir.

DOI: 10.18039/ajesi.790673

The Turkish Adaptation of the Cooper-Norcross Inventory of Preferences: A Validity and Reliability Study¹

Ömer ÖZER², İlhan YALÇIN³,

Submitted by: 05.09.2020

Accepted by: 29.11.2020

Type⁴: Research Article

Abstract

The aim of this study is to adapt the Cooper-Norcross Preference Inventory to Turkish. Cooper-Norcross Preference Inventory is a self-report tool that evaluates individuals' preferences regarding roles in the psychological help process. The study group of the research consists of 536 (female = 310, male = 226) university students. During the adaptation process of the measurement tool, translation and retranslation studies were carried out by taking the original form into account, and data were collected from four different universities with a form based on expert opinions. Confirmatory factor analysis was used in the analysis of the data. According to the analysis results, it was seen that the original factor structure of the measuring tool was confirmed ($X^2/df (543.398 / 129) = 3.59$, RMSEA (0.071; 0.08) .069, CFI .912, IFI .912, GFI .906, SRMR .071). The measurement tool consists of four sub-dimensions named Therapist Directiveness vs. Client Directiveness; Emotional Intensity vs. Emotional Reserve; Past Orientation vs. Present Orientation and Warm Support vs. Focused Challenge. Cronbach's alpha internal consistency coefficients for the sub-dimensions range between .55 and .65. In order to reveal the validity and reliability of the scale tool, test-retest, bottom-top 27% difference between groups and similar scale validity methods were used. The findings show that the Cooper-Norcross Preference Inventory is a valid and reliable measurement tool that can be used to evaluate the preferences of university students regarding the psychological counseling process.

Keywords: counseling preferences, preferences, university students

Cite: Özer Ö. and Yalçın, İ. (2021). The Turkish adaptation of the Cooper-Norcross inventory of preferences: A validity and reliability study. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(1), 26-44. DOI: 10.18039/ajesi.790673

¹ This study was produced from the first author's doctoral dissertation prepared under the supervision of the second author.

² (Corresponding author) PhD, Anadolu University, Counseling and Guidance Center, omer_ozero@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2740-2723>

³ Assoc. Prof., Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Guidance and Counseling Department, Ankara, TURKEY, yalcini@ankara.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6407-9606>

⁴ This research study was conducted with Research Ethics Committee approval of Ankara University, Social Sciences Ethics Committee, dated 29.01.2018 and issue number 2/26

Giriş

Yaşamın tüm alanlarında olduğu gibi, psikolojik yardım söz konusu olduğunda da tercih olgusu karşımıza çıkar. Alanyazında bu tercihler danışan tercihleri (client preferences), psikolojik danışma tercihleri (counseling preferences) ya da terapi tercihleri (therapy preferences) olarak ifade edilmektedir. Psikolojik danışma tercihleri ile ilgili farklı tanımlamalar söz konusudur. Glass, Arnkoff ve diğerleri (2001) psikolojik danışma tercihlerini danışanların danışma süreci ve psikolojik yardım sunan uzman söz konusu olduğunda önemsedikleri ve tercih ettikleri nitelik ve davranışlar bütünü olarak tanımlamaktadır. Swift, Callahan ve diğerleri (2011) danışanın beklentileri ve bunun yanında psikolojik danışma sürecinde var olmasını istedikleri davranışların tümü olarak açıklamaktadır.

Psikolojik danışma tercihleri söz konusu olduğunda genel olarak üç tercih alanı ortaya çıkmaktadır. Tercihler aktivite tercihleri, danışan tercihleri ve tedavi tercihleri başlıkları altında ele alınmaktadır (Swift, Callahan ve diğerleri, 2018). Aktivite tercihleri, danışanların psikolojik danışma sürecinde sergilemek istedikleri davranışlar ile birlikte danışmanların psikolojik yardım sürecinde göstermelerini istedikleri davranış ve faaliyetlere yönelik tercihleri ifade etmektedir. Aktivite tercihleri alanyazında rol tercihleri olarak da ifade edilmiştir (Swift, Callahan ve diğerleri, 2011). Psikolojik danışma tercihlerinde ikinci alan danışan tercihleridir (Swift, Callahan ve diğerleri, 2018). Daha önceki kaynaklarda *danışman (terapist) tercihleri olarak da ifade edilen danışan tercihleri alt alanı* psikolojik yardım sunan uzmanın demografik özelliklerine yönelik tercihleri ifade etmektedir (Swift, Callahan ve diğerleri, 2011). Ancak araştırmalar sadece demografik özellikler değil uzmanın kişilik özelliklerine yönelik değerlendirmelerin de bu tercih alanında olduğunu ifade etmektedir (Swift, Callahan ve diğerleri, 2015). Psikolojik danışma tercihlerinde üçüncü bir tercih alanı ise tedavi tercihleridir. Tedavi tercihleri daha çok ilaç tedavisi, psikoterapi arasındaki tercihe odaklanan çalışmaları içine alsa da tercih edilen psikolojik danışma yaklaşımı (birey merkezli, bilişsel davranışçı gibi) özelliklere yönelik tercihleri de içine almaktadır (McLeod, 2012).

Psikolojik danışma sürecine ilişkin tercihler, psikolojik danışma sürecine ve sonuçlarına etki eden önemli bir olgudur. Alanyazında psikolojik danışma sürecindeki değişkenler ve süreç sonunda elde edilen sonuçlar ile psikolojik danışma tercihleri arasında ilişkiler değerlendiren bir çok çalışma mevcuttur. Bu bağlamda özellikle terapötik ittifak, psikolojik danışma sürecini erken bırakma ve psikolojik danışma süreci sonunda elde edilen çıktılarının niteliği ile psikolojik danışma tercihleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Etkili psikolojik yardım süreci için bir gereklilik olan terapötik ittifak üzerinde tercihlerin etkisini değerlendiren bir çalışmada kendi tercih ettiği türde yardım alan bireylerin daha çok işbirliği kurduğu ifade edilmektedir (Kwan, Dimidjian ve diğerleri, 2010). Elkin, Yamaguchi ve diğerleri (1999) çalışmasında benzer bir bulguya sahiptir ve bireylerin tercihlerine uygun olarak aldıkları psikolojik danışma sürecinin terapötik ittifakı artırdığını ifade etmektedir. Psikolojik danışma sürecinde önemli bir diğer değişken bireylerin sürece devam etmeleridir. Süreç sonlanmadan psikolojik yardım ilişkisinin sona ermesine erken bırakma adı verilir. Wierzbicki ve Pekarik (1993) gerçekleştirdikleri meta analiz çalışmalarında erken bırakma oranlarının %30 ile 60 arasında değiştiğini çalışmalardaki oranların ortalamasının %41.25 olduğunu ifade etmektedir. Türkiye’de gerçekleştirilen bir çalışma da erken bırakma oranı %30.5 olarak ifade edilmektedir (Özer ve Altınok, 2015). Alanyazında psikolojik danışma süreci için önemli bir problem alanı olarak görülen erken bırakmanın psikolojik danışma sürecine ilişkin tercihlerinin belirlenmesi ve bu doğrultuda hizmet sunulması sayesinde bu oranın azaltılabileceğini ifade eden çalışmalar bulunmaktadır (Callahan ve diğerleri 2011;Scholl, 2002; Swift ve Callahan, 2009). Psikolojik danışma sürecinde elde edilen çıktılar üzerinde psikolojik yardım tercihlerinin etkili olduğunu, tercihlerine uygun psikolojik yardım hizmeti alan bireylerin daha hızlı ilerleme kat ettiği ve daha etkili sonuçlara ulaşıldığı da alanyazında ifade

edilmektedir (Campell ve diğerleri, 2005; Graff, Griffin ve diğerleri, 2008; Kocsis , Leon ve diğerleri, 2009; Lin, Mergl, Henkel ve diğerleri, 2011).

Psikolojik danışma tercihlerini belirlemenin en kolay yolu danışanlara psikolojik danışma sürecinde ne olmasını istediklerini doğrudan sormaktır. Ancak bir çok danışanın psikolojik danışma süreci ile ilgili bilgileri sınırlı olduğu için tercihlerini de değerlendirmek zorlaşmaktadır. Psikolojik danışma tercihlerini değerlendirmek için bazı ölçme araçları geliştirilmiştir. Parham ve Helms (1981) tarafından geliştirilmiş olan Psikolojik Danışman Tercihi Ölçeği, Levy-Berg, Sandahl ve diğerleri (2008), tarafından geliştirilen ve daha sonra güncellenen (Sandel, Clinton ve diğerleri, 2011) Tedavi Tercihleri ve Deneyimleri Anketi, Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma tercihlerini değerlendiren Üniversite Psikolojik danışma tercihleri Envanteri (Hatchett, 2015) gibi ölçme araçlarının yanında, terapistte özgü karakteristik özelliklerin sıralandığı ve bu özelliklerden hangisinin tercih edileceği sorularak değerlendirme yapan araçlarda bulunmaktadır (Speight ve Vera, 2005).

Psikolojik danışma tercihi üzerine gerçekleştirilmiş çalışmalar değerlendirildiğinde, psikoterapi ya da psikolojik danışma uygulamalarının standartlaşması bu alanda çalışan mesleki kuruluşlar ve derneklerin de temel amaçlarından biridir. Amerikan Psikoloji Derneği (APA-American Psychological Association) bu konuda standartlar yayınlayan önemli bir kuruluştur. APA (2006) danışanların tercihlerinin dikkate alınmasını vurgularken, aynı zamanda kanıt temelli müdahaleler için değerlendirilmesi gereken bir alan olduğunu belirtmektedir. Benzer bir şekilde, tıbbi uygulamalarda hastaların tedavi tercihlerinin dikkate alınması, iyi uygulamalar bağlamında değerlendirilmektedir (Institute of Medicine, 2001). Diğer bir ifade ile uluslararası standartlara uygun bir psikolojik danışma uygulamasının sahip olması gereken standartlardan biri, danışanın psikolojik yardım sürecindeki tercihlerinin dikkate alınması ve ona uygun müdahalenin sunulmasıdır.

Alanyazında da ifade edildiği üzere psikolojik danışma tercihlerini belirlemek , danışanların tercihlerini dikkate alarak hizmet sunmayı sağlayacaktır. Bu sayede danışanlarla daha güçlü bir terapötik ilişki kurulabilecek, daha nitelikli ve etkili sonuçlara ulaşılabilecektir. Gerçekleştirilen alanyazın taramasında danışanların psikolojik danışma sürecine ve yardım alacakları uzmana yönelik tercihlerini belirleyen bir ölçme aracına rastlanılamamıştır. Farklı ölçme araçları olsa dahi daha kısa sürede değerlendirme yapmaya imkan vermesi, hem daha önce yardım almış hem yardım almamış kişilerden oluşan örneklem üzerinde geliştirilmesi nedeni ile birtakım avantajları barındıran Cooper-Norcross Tercih Envanterinin Türkçe uyarlamasının gerçekleştirilmesinin, hem bu konuda gerçekleştirilecek araştırmalara bir değerlendirme aracı sağlaması, hem de psikolojik danışma hizmeti sunan alan çalışanlarının danışanlarının tercihlerini değerlendirme imkanı sağlaması açısından önemli olduğu ve alanyazında bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışma bir ölçek uyarlama çalışmasıdır. Ölçek uyarlama sürecinde Hambleton ve Patsula (1999) tarafından ifade edilen test uyarlamasının aşamaları dikkate alınarak süreç yürütülmüştür. Ölçek uyarlama ve geliştirme sürecindeki ilk karar verilmesi gereken durumun testi yeniden geliştirmenin mi yoksa uyarlamının mı daha işlevsel olacağına belirlenmesidir. Bu kapsamda, mevcut çalışma için test geliştirme yerine uyarlamının daha işlevsel olacağına karar verilmiştir. Çalışma kapsamında uyarlanan ölçme aracı, bu alanda çalışan tanınmış iki araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Hambleton ve Patsula (1999), daha öncesinde iyi bilinen bir test söz konusu ise yeni bir ölçme aracı geliştirmek yerine

uyarlamanın doğru olacağını vurgulamaktadırlar. Sonraki aşama ise ölçme aracını geliştiren kişilerden izin alma aşamasıdır. Bu kapsamda, ölçme aracını geliştiren J. Norcross ve M. Cooper'dan izin alınarak bir sonraki aşamaya geçilmiştir. Bu aşamada, yazarlar iyi çevirmenlerle çeviri işleminin yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Mevcut çalışma kapsamında, hem araştırmacılar hem de yabancı dil uzmanlarınca çeviri ters çeviri çalışması gerçekleştirilmiştir. Alan uzmanları ve ölçme aracının geliştiricisi olan araştırmacılar ile görüş birliğine varılmasının ardından, önce pilot uygulama yapılmış daha sonra büyük gruptan veriler elde edilmiştir. Hambleton ve Patsula (1999), test uyarlaması sonucunda kültürlerarası bir karşılaştırma yapılacaksa, asıl ve uyarlanan kültürlerdeki test puanlarını karşılaştırmak için uygun bir istatistiksel yöntem seçilmesi ve eğer kültürler arası karşılaştırma yapılacaksa, testin dil sürümlerinin eşitliğinden emin olunmasını önermişlerdir. Kültürlerarası bir karşılaştırma yapılmayacağı için bu basamaklar atlanmıştır. Daha sonraki basamaklar geçerlik ve güvenilirlikle ilgili olup bu kapsamda yapılan çalışmalar ilerleyen bölümde açıklanmıştır. Son aşamada ölçme aracının anlaşılabilirliğinin artırılması için testin başına yönerge eklenmiştir.

Çalışma Grubu

Çeviri işlemini takiben oluşturulan taslak form Anadolu, Gazi, Yozgat Bozok, Tokat Gaziosmanpaşa (GOP) ve Muş Alpaslan Üniversitesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören 555 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Katılımcılar olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Toplanan verilerden özensiz doldurulan ve boş bırakılan formlar çıkarılmış analizler 536 öğrenciden toplanan veri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin yaşları 18 ile 37 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 21,36'dır. Çalışma grubuna ilişkin diğer betimsel istatistikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. *Çalışma grubu*

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	310	57.80
	Erkek	226	42.20
Sınıf	1	135	25.19
	2	165	30.78
	3	142	26.49
	4	90	17.54
Üniversite	Anadolu Üniversitesi	255	47.60
	Bozok Üniversitesi	33	6.20
	Gazi Üniversitesi	49	9.10
	GOP Üniversitesi	66	12.30
	Muş Alpaslan Üniversitesi	133	24.80
Daha önce psikolojik yardım alma	Evet	121	22.60
	Hayır	415	77.40

Tablo 1'de görüldüğü üzere katılımcıların 310'u kadın (%57.8) 226'sı erkektir. Katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alındığında en çok katılımcının ikinci sınıfta (n=165) olduğu ve sınıf düzeyine

göre dengeli bir dağılım gösterdiği ifade edilebilir. Katılımcılardan 121'i (%22.6) daha önce psikolojik yardım aldığını ifade etmiştir.

Verilerin toplama sürecinde ilgili üniversitedeki öğretim elemanlarından destek alınarak araştırmacının da katılımı ile veriler toplanmıştır. Verilerde bireylerin kimliklerini ortaya koyacak herhangi bir bilgi istenmemiştir. Toplanan veriler araştırmacı tarafından numaralandırılarak kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde araştırmacı tarafından öğrencilere açıklama yapılmıştır. Uygulama başlamadan önce katılmak istemeyenler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kapsamında veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Cooper Norcross Tercih Envanteri Türkçe Formu ve benzer ölçek geçerliğini değerlendirmek için Psikolojik Danışma Yardımına İlişkin Beklentiler Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilmiş katılımcıların demografik bilgileri ile daha önce psikolojik yardım alıp almadıklarını değerlendiren formdur.

Cooper Norcross Tercih Envanteri (CNTE): Danışanların psikolojik danışma tercihlerini değerlendirmek amacı ile geliştirilen Cooper- Norcross Tercih Envanteri 18 madde ve dört alt boyuttan oluşan bir öz bildirim envanteridir. Cooper-Norcross Tercih Envanteri (CNTE) uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiş hem ruh sağlığı profesyonelleri (psikolog, psikiyatrist, psikolojik danışman, sosyal hizmet uzmanı) hem de bu meslek gruplarından olmayan 850 kişilik bir çalışma grubu üzerinde geliştirilmiştir. Gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ölçeğin açıkladığı toplam varyans %39.19'dur. Envanter Danışman Yönlendiriciliğine Karşı Danışan Yönlendiriciliği, Duygusal Yoğunluğa Karşı Duygusal Sınırlılık, Geçmiş Zaman Yönelimliliğe Karşı Şimdiki Zaman Yönelimlilik ve Samimi Desteğe Karşı Odaklı Yüzleştirme olarak isimlendirilen dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin madde faktör yükleri .41 ile .74 arasında değişmektedir. Envanterin alt boyutlarına ilişkin Cronbach alfa değerlerinin ise .60 ile .84 arasında değiştiği belirtilmiştir (Cooper ve Norcross, 2016). Ölçme aracı bulunan her madde -3 ile 3 arasında 7'li Likert şeklinde puanlanmaktadır. Ölçme aracı toplam puan vermemekte her alt boyut kendi içinde puanlanmaktadır. Ölçek hem kesme noktaları ile kategorik hem de sürekli puan olarak kullanılabilir. Ölçekten alınan puanın yükselmesi alt boyutların isimlendirmesindeki ilk tercih alanına ilişkin daha kuvvetli tercihin olduğunu ifade etmektedir.

Psikolojik Danışma Yardımına İlişkin Beklentiler Ölçeği (PDYİBÖ) : Ölçme aracının benzer ölçekler geçerliği değerlendirmek amacı ile kullanılan Psikolojik Danışma Yardımına İlişkin Beklentiler Ölçeği Lüleci, Soylu, ve Canbulat, (2015) tarafından geliştirilmiştir. PDYİBÖ'nün dört alt boyutta toplam 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin yanıtlama biçimi, "(1) Hiç Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Tamamen Katılıyorum" şeklindedir. Alt boyutlar kendini açma ve kabul, kolaylaştırıcılık, destekleyicilik ve yönlendiricilik olarak isimlendirilmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .78 ile .90 arasında değişmektedir. Bu araştırma kapsamında hesaplanan iç tutarlılık katsayıları ise .62 ile .79 arasında değişmektedir.

Veri Toplama Süreci

Verilerin toplama sürecinde ilgili üniversitedeki öğretim elemanlarından destek alınarak araştırmacının da katılımı ile veriler toplanmıştır. Verilerde bireylerin kimliklerini ortaya koyacak herhangi bir bilgi

istenmemiştir. Toplanan veriler araştırmacı tarafından numaralandırılarak kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde araştırmacı tarafından öğrencilere açıklama yapılmıştır. Uygulama başlamadan önce katılmak isteyenler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Veri Analizi

Ölçek uyarlama sürecinde ölçme aracının faktör yapısının doğrulanıp doğrulanmadığını değerlendirmek için doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Faktör analizi gerçekleştirilmeden önce faktör analizi yapılıp yapılamayacağını kontrol etmek amacıyla KMO değerinden ve Bartlett testinden yararlanılmıştır. KMO değeri 0,83 ve Bartlett testi $\alpha = 0,001$ düzeyinde manidar olduğu görölmüştür. Benzer ölçek geçerliğini değerlendirmek için Psikolojik Danışma Yardımına İlişkin Beklentiler Ölçeği kullanılmış olup Pearson Momentler arpımı Korelasyon Katsayısı temel alınarak değerlendirme yapılmıştır. Ölçme aracının geçerliğini değerlendirmek için alt üst %27'lik gruplar bağımsız örneklemler için t testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Dilsel eşdeğerlik değerlendirmesi için ölçme aracının Türkçe ve İngilizce formu İngilizce okutmanlarından oluşan bir gruba 15 gün ara ile uygulanmış, sonuçlar Pearson Momentler arpımı Korelasyon Katsayısı temel alınarak değerlendirilmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Pearson Momentler arpımı Korelasyon Katsayısı temel alınarak test- tekrar test yöntemi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Ayrıca Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır.

Etik Konular

Araştırma sürecine ilişkin etik kurul kararı Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulundan 29.01.2018 tarihli toplantıda, 2/26 sayılı ile alınmıştır. Veri toplama sürecinde araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir. Veri toplama sürecinde tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Çalışmaya katılma tamamen gönüllölük esasına bağlı olarak sunulmuş, katılımcılara dilerlerse çalışmayı yarıda bırakabilecekleri ifade edilmiştir. Veriler birinci yazar tarafından toplanmıştır.

Bulgular

Doğrulayıcı Faktör Analizine Yönelik Bulgular

Doğrulayıcı faktör analizi uyum istatistiklerine dayanan gelişmiş bir hipotez testidir (Tabachnick ve Fidell, 2013). DFA sonuçları kuramsal olarak öngörölmüş modelin araştırmacı tarafından gözlenen değişkenlerle uyuyuş uyuşmadığını değerlendiren güçlü bir istatistik yöntemidir (şencan, 2005). Öngörölen model ile gözlenen değişkenler arası uyum bazı referans değerler ile kıyaslanarak değerlendirilir. Bu değerlerden ilki Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)'dür. RMSEA değerinin .08'e kadar çıkması kabul edilebilir sınırlar içerisinde yer almakta olduğunun bir göstergesidir (Hu ve Bentler, 1998). Bu bağlamda kullanılan diğer bir ölçüt ise ki karenin serbestlik derecesine bölünmesidir. Bu sonucun beşten küçük olması yeterli uyumu, ikiden küçük olması mükemmel uyumu ifade etmektedir. Uyum iyiliği indeksleri olarak ifade edilen, Karşılaştırmalı Uyum Endeksi (Comperative Fit Index; CFI), Uyum İyiliği Endeksi (Goodness of Fit Index; GFI), Artan Uyum Endeksi (Incremental Fit Index; IFI), gibi değerlerin en az .90 olması gerektiği ifade edilirken .95 -1.00 arası değerin mükemmel uyuma işaret ettiği ifade edilmektedir. (Hu ve Bentler, 1998). Araştırma

kapsamında DFA sürecinde, ilk olarak hiçbir modifikasyon gerçekleştirilmeden analiz yapılmıştır. Analizler için LISREL 9.1 paket programı kullanılmıştır.

Bu çalışmada DFA analizine geçilmeden önce verinin güvenilirliği değerlendirilmiştir. Bu aşamada toplanan veriye ilişkin Cronbach alfa iç tutarlık değerleri hesaplanmıştır. Buna göre envanterin tamamı için hesaplanan iç tutarlık katsayısının .81 olduğu görülmüştür. Ek bir tanımlayıcı bulgu olarak envanterin alt boyut toplam puan korelasyonları da değerlendirilmiş; alt boyutlar arasındaki korelasyon katsayılarının .23 ile .51 arasında değiştiği ve tüm korelasyon değerlerinin .01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

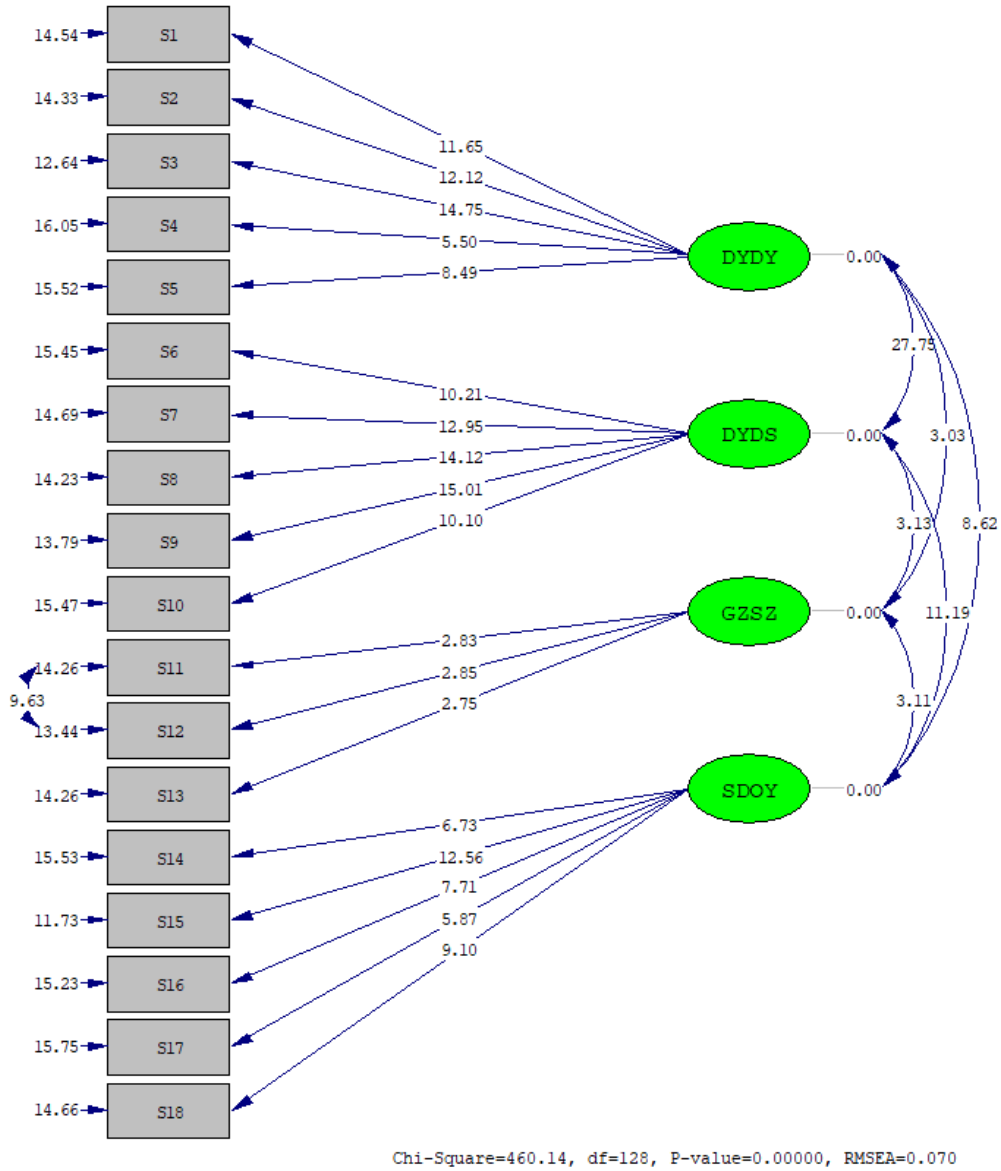
Gerçekleştirilen analize göre ilk olarak modele ait t değerleri değerlendirilmiştir. Değerlerin 2.69 ile 18.42 arasında değiştiği ve .05 düzeyinde anlamlı oldukları gözlenmiştir. Analizlere bağlı olarak ortaya çıkan uyum indeksleri; χ^2 / sd (543.398 / 129)=4.21, RMSEA (0.071; 0.08) .077, CFI .890, IFI .890, GFI .896, SRMR .088 şeklindedir. Sonuçlar incelendiğinde, ölçüme ilişkin uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlara oldukça yakın, ancak bu sınırlar içinde yer almadığı gözlenmiştir.

Değerlerin sınırda kalmasından hareketle, analizin sonucunda ortaya çıkan modifikasyon önerileri incelenmiştir. Modifikasyon önerilerine göre *Madde 11: Psikolojik yardım alacağım uzmanın geçmişteki yaşamıma odaklanmasını ..... şu anki yaşamıma odaklanmasını tercih ederim* ile *Madde 12: Psikolojik yardım alacağım uzmanın çocukluğum hakkında düşünmeme yardım etmesini ..... yetişkinliğim hakkında düşünmeme yardım etmesini tercih ederim* arasına eklenecek hata kovaryansının modelim iyileşmesine katkıda bulunacağı görülmüştür. Bu eklemenin Ki-Kare üzerinde 40.09'luk bir eksilme yaratacağı görülmüştür. Maddeler de içerik bakımından benzer nitelikte olduğundan ve aynı alt boyut içerisinde yer aldığından, madde 11 ve madde 12 arasına hata kovaryansı eklenerek ölçüm modeli yeniden test edilmiştir. Analiz sonuçlarına ilişkin uyum indeksleri Tablo 2'te, ölçme modeline ilişkin t değerlerini gösteren DFA diyagramı Şekil 1'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Modifikasyon sonrası uyum iyiliği indeksleri

Uyum İndeksleri	Değerler
χ^2 / sd (543.398 / 129)	3.59
RMSEA (0.071; 0.08)	.069
CFI	.912
IFI	.912
GFI	.906
SRMR	.071

Şekil 1. Modifikasyon sonrası t değerleri

Tablo 2 ve Şekil 1 birlikte değerlendirildiğinde, modifikasyon yapılarak gerçekleştirilen analiz sonucunda ilk olarak t değerleri incelenmiştir. Değerlerin 2.75 ile 15.01 arasında değiştiği ve tüm değerlerin anlamlı olduğu görülmüştür ($p < .05$). Analiz sonucundaki uyum indeksleri dikkate alındığında, değerler kabul edilebilir uyum düzeyine işaret etmektedir. Maddelere ilişkin faktör yükleri ise .23 ile .65 arasında değişmektedir. Sonuç olarak, Cooper-Norcross Tercih Envanterinin dört alt boyuttan oluşan yapısının Türkçe formu için de geçerli olduğu söylenebilir.

Benzer Ölçek Geçerliği Bulguları

CNTE-TR'nin benzer ölçek geçerliğini değerlendirmek amacı ile Lüleci, Soylu ve Canbulat (2015) tarafından geliştirilen Psikolojik Danışma Yardımına İlişkin Beklentiler Ölçeği kullanılmıştır.

Her iki ölçme aracının alt boyutlarına ilişkin korelasyonlar Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı yöntemi ile hesaplanmıştır. Analize ilişkin sonuçlar Tablo 3’de gösterilmektedir

Tablo 3. CNTE-TR ile PDYBÖ alt boyutları arasındaki Pearson Momentler Çarpımı korelasyon katsayıları

Alt Boyutlar	Kendini Açma ve Kabul	Kolaylaştırıcılık	Destekleyicilik	Yönlendiricilik
Danışman Yönlendiriciliğine Karşı Danışan Yönlendiriciliği	.18**	.16**	.18**	.14**
Duygusal Yoğunluğa Karşı Duygusal Sınırlılık	.21**	.13**	.23**	.17**
Geçmiş Zaman Yönelimliğe Karşı Şimdiki Zaman Yönelimlilik	.10*	.03	.14**	.06
Samimi Desteğe Karşı Odaklı Yüzleştirme	.12**	.11*	.17**	.10*

** p< .01 . * p< .05

Tablo 3 incelendiğinde, CNTE-TR ile PDYBÖ alt boyutlarının bazıları arasında anlamlı bir ilişki yokken bazı alt boyutların anlamlı ilişkiye sahip olduğu görülmektedir.

Dil Geçerliği Bulguları

Ölçme aracının çevirisi, araştırmacı ve tez danışmanı tarafından yabancı dil uzmanlarının da desteği ile gerçekleştirilmiştir. Taslak çeviri psikolojik danışma ve rehberlik alanından iki öğretim üyesi ile psikoloji alanında ABD’de çalışmakta olan bir Türk öğretim üyesine gönderilmiştir. Üç alan uzmanının görüşlerinden yola çıkılarak forma son hali verilmiştir. Özellikle tam olarak karşılığı bulunmayan “challenge” gibi kavramlar ile ilgili görüşler alınmıştır. Terapist yerine psikolojik danışman kullanılması değerlendirilmiş, ancak envanterin orijinal formu da dikkate alınarak iki kavramdan birini tercih etmek yerine envanter psikolojik yardım alacağım uzman şeklinde yapılandırılmıştır. Geliştirilen Türkçe form ve envanterin özgün versiyonu yabancı diller yüksek okulunda İngilizce okutmanı olarak çalışan 15 kişiye iki hafta ara ile uygulanmıştır. Formlar arası korelasyon sırasıyla birinci alt boyut için .86, ikinci alt boyut için .95, üçüncü alt boyut için .97 ve dördüncü alt boyut için .96 olarak saptanmış olup tüm korelasyonlar .001 düzeyinde anlamlıdır.

İçtutarlık Analizi Bulguları

Ölçme aracının güvenilirliğini değerlendirmek amacı ile Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Gerçekleştirilen analize göre alt boyutlara ilişkin Cronbach alfa katsayıları Danışman Yönlendiriciliğine Karşı Danışan Yönlendiriciliği alt boyutu için .56, Duygusal Yoğunluğa Karşı Duygusal Sınırlılık alt boyutu için .65, Geçmiş Zaman Yönelimliliğe Karşı Şimdiki Zaman Yönelimlilik alt boyutu için .55, Samimi Desteğe Karşı Odaklı Yüzleştirme alt boyutu için .55 olarak saptanmıştır.

Test - Tekrar Test Uygulamasına Yönelik Bulgular

Güvenirliliği değerlendirmenin diğer bir yolu aynı çalışma grubuna iki farklı zaman diliminde ölçme aracını uygulayarak sonuçlar arasındaki tutarlılığı değerlendirmektir. Bu kapsamda 30 üniversite öğrencisinden oluşan bir çalışma grubuna ölçme aracı 15 gün ara ile uygulanmıştır. Elde edilen veriler Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı yöntemi ile değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre iki ölçüm arasında Danışman Yönlendiriciliğine Karşı Danışman Yönlendiriciliği alt boyutunda .76, Duygusal Yoğunluğa Karşı Duygusal Sınırlılık alt boyutunda .75, Geçmiş Zaman Yönelimliliğe Karşı Şimdiki Zaman Yönelimlilik alt boyutunda .92, Samimi Desteğe Karşı Odaklı Yüzleştirme alt boyutunda .80 düzeyinde pozitif anlamlı korelasyon olduğu görülmüştür.

Alt-Üst %27'lik Grup Karşılaştırmasına Yönelik Bulgular

Geçerliliği değerlendirmenin bir diğer yolu da ölçme aracından yüksek puan alan bir grup katılımcı ile ölçme aracından en düşük puanı alan katılımcıların ortalamalarının karşılaştırılmasıdır. Burada amaç ölçme aracının ölçtüğü varsayılan nitelikteki farklı puanları ayırt edebilmesini değerlendirmektir. Alt üst %27'lik grupların karşılaştırılması için her alt boyut bazında ilgili alt boyuttan en yüksek puanı alan 144 kişi ile en düşük puan alan 144 kişinin puan ortalamaları t testi ile karşılaştırılmıştır. Analize ilişkin betimsel istatistikler ve karşılaştırma sonuçları Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4. Alt ve üst %27'lik grup karşılaştırmasına ilişkin t testi sonuçları

Alt Boyut	Grup	n	$\bar{X}$	SS	F	t	p
Danışman yönlendiriciliğine karşı danışman yönlendiricilik	Alt %27	144	-0.92	2.70	44.77	-39.32	.00
	Üst %27	144	9.29	1.55			
Duygusal yoğunluğa karşı duygusal sınırlılık	Alt %27	144	-0.35	3.51	36.80	-31.92	.00
	Üst %27	144	10.24	1.88			
Geçmiş zaman yönelimliliğe karşı şimdiki zaman yönelimlilik	Alt %27	144	-6.45	2.22	53.35	-44.18	.00
	Üst %27	144	3.44	1.51			
Samimi desteğe karşı odaklı yüzleştirme	Alt %27	144	-5.48	2.86	4.01	-37.71	0.04
	Üst %27	144	6.69	2.61			

Tablo 4'te görüldüğü üzere tüm alt boyutların ortalamaları gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma kapsamında elde edilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçları dikkate alındığında envanterin orijinal form ile aynı yapıya sahip olduğu görülmektedir. Buradan hareketle ölçme aracının yapısının Türkiye'deki üniversite öğrencisi çalışma grubu içinde geçerli olduğu ifade edilebilir.

Ölçme aracının iç tutarlılık katsayıları değerlendirildiğinde bu katsayıların düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Ölçme aracının özgün formunda da (Cooper ve Norcross, 2016) Duygusal

Yoğunluğa Karşı Duygusal Sınırlılık ve Samimi Desteğe Karşı Odaklı Yüzleştirme alt boyutlarının iç tutarlık katsayıları .70'den düşük olarak raporlanmıştır. Ancak araştırmacılar ölçme aracının az maddeden oluşması, bir psikolojik testten ziyade klinik uygulamada bir görüşme aracı olarak tasarlanması nedeni ile bu değerlerin kabul edilebilir olduğunu ifade etmektedirler (Cooper ve Norcross, 2016). CNTE'nin Portekizce'ye uyarlandığı çalışma da (Malosso, 2019, s.52) ölçme aracına ait içtutarlık katsayılarını Danışman Yönlendiriciliğine Karşı Danışan Yönlendiriciliği alt boyutu için, .68, Duygusal Yoğunluğa Karşı Duygusal Sınırlılık alt boyutu için .51, Geçmiş Zaman Yönelimliliğe Karşı Şimdiki Zaman Yönelimlilik alt boyutu için .70 ve Samimi Desteğe Karşı Odaklı Yüzleştirme alt boyutu için .42 olarak ifade etmiştir. Mevcut çalışmada değerler hem özgün çalışmaya hem de bir başka dile uyarlama çalışmasında benzerlik göstermektedir. Alanyazında Nunnally (1998; Akt. Şencan, 2005) .70 ve üzerinde değerlerin güvenilirliği gösterdiğini ifade ederken, George ve Mallery (2003; Akt. Şencan, 2005, s. 128) alfa değeri ile ilgili kesme noktaları belirlemiştir. Araştırmacılar .90 üzerinde değer mükemmel, .80 ile .90 arası iyi, .70-.80 arası kabul edilebilir, .60-.70 arası kuşku, .50-.60 arası zayıf, .50 altı ise kabul edilemez olarak değerlendirmişlerdir. Şencan (2005, s. 121) çok boyutlu ölçme araçlarında Cronbach alfa değerinin yanıltıcı olabileceğini, eğer birden fazla boyuta yönelik ölçüm yapan bir ölçme aracı ise diğer güvenilirlik yöntemlerinin de işe koşulması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu kapsamda test tekrar test uygulaması ile de testin güvenilirliği değerlendirilmiştir. Otuz üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen test tekrar test uygulamasındaki puanlar arasındaki korelasyonlar pozitif yönde ve yüksek düzeydedir. Bu bağlamda ölçme aracının güvenilir bir ölçüm yaptığı ifade edilebilir.

Ölçme aracının geçerliğini değerlendirme amacı ile alt üst yüzde yirmi yedilik gruplar arası karşılaştırma yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre CNTE Türkçe formunun tüm alt boyutlarda iki grubu ayırdığı görülmüştür. Yine ölçme aracının geçerliğini değerlendirme amacı ile benzer ölçek geçerliği değerlendirilmiştir. CNTE alt boyutlarından Danışman Yönlendiriciliğine karşı Danışan Yönlendiriciliği PDYBÖ'nün tüm alt boyutları ile anlamlı düzeyde korelasyon göstermektedir. Danışman Yönlendiriciliğine karşı Danışan Yönlendiriciliği alt boyutunda puan arttıkça bireyin danışman yönlendirici bir stili tercih ettiği ifade edilebilir. Bu durum PDYBÖ alt boyutları ile ilişkilidir. İkinci olarak CNTE-TR'nin Duygusal Yoğunluğa karşı Duygusal Sınırlılık alt boyutundaki yüksek puan, duygulara odaklı olma yönünde tercihi ifade etmektedir. Özellikle kabul ve destekleyici olma alt boyutları ile ilişkili olması bu anlamda manidardır. PDYBÖ'de psikolojik danışma sürecine ilişkin zamansal beklentiler sorgulanmamaktadır. Bu nedenle CNTE-TR'nin alt boyutlarından biri olan Geçmiş Zaman Yönelimliliğe karşı Şimdiki Zaman Yönelimlilik alt boyutu kolaylaştırıcılık ve yönlendiricilik ile ilişkili çıkmamıştır. Diğer alt boyutlarla da ilişkisi düşüktür. Bu alt boyutla anlamlı düzeyde korelasyon gösteren bir CNTE alt boyutu yoktur. Samimi Desteğe karşı Odaklı Yüzleştirme alt boyutunda yüksek puan samimi destek ve sıcak bir ilgi içeren psikolojik danışma sürecini ifade ederken, bu alt boyuttaki düşük puan ise yüzleştirmelerin sıklıkla kullanıldığı, psikolojik danışmanın fikirlerini açıkça ifade ettiği süreci belirtmektedir. Bu alt boyut PDYBÖ'nün tüm alt boyutları ile korelasyon göstermekte, ancak bu korelasyonlar tüm analizde olduğu gibi düşük düzeyde kalmaktadır. Destekleyicilik alt boyutu sıcak bir danışma ilişkisini ifade ettiğinden analiz sonucu ortaya çıkan bu ilişkinin beklendiği yönde olduğu ifade edilebilir. Dikkat edilmesi gereken husus, korelasyonların anlamlı ancak düşük seviyede olduğudur.

Alanyazında bazı araştırmacılar beklenti (expectations) kavramı ile tercih (preferences) kavramını aynı anlamda kullanmaktadır. Örneğin Hardin ve Yanico (1983) çalışmalarında tercih ve beklentileri aynı kavramın farklı ifadesi olarak ele almışlardır. Ancak bu kavramların farklı olduğunu ifade eden Koch (2001), psikolojik yardım almak için seçilecek psikolojik danışmada hangi kişisel ve profesyonel özelliklerin bulunmasına yönelik isteğin tercih, psikolojik danışmanın sahip olduğu düşünülen özelliklerin ise beklenti kavramını karşıladığını ifade etmektedir. Swift, Callahan ve diğerleri (2011) ise beklentileri tercihlerin içerisinde bir boyut olarak ele alarak, danışanların psikolojik danışma

tercihlerini danışanların istekleri ve değerleri temelinde değerlendirmiş ve psikolojik danışma tercihlerini, danışanların beklentileri ve psikolojik danışma sürecinde var olmasını istedikleri davranışlar bütünü olarak ifade etmişlerdir. Araştırmalar beklentiler ve tercihlerin, birbiri ile ilişkili ancak psikolojik danışma sürecini farklı biçimlerde etkileyen ayrı olgular olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda alt boyutlar arası ilişkilerin anlamlı olması önemli bir bulgu iken, düşük düzey korelasyon katsayısı da anlaşılır hale gelmektedir.

Araştırmanın çalışma grubu her ne kadar farklı üniversitelerin farklı alanlarında öğrenim gören öğrencilerden oluşsa da tüm üniversite öğrencilerine genelleme konusundaki sınırlılıklar dikkate alınmalıdır. Ölçme aracı üniversite örneklemini üzerinde uyarlanmış olup yetişkinler, çocuk ve ergenler, farklı kültürel gruplarda farklı yapılar gösterebileceği unutulmamalıdır.

Elde edilen bulgular birlikte değerlendirildiğinde, Cooper Norcross Tercih Envanteri'nin Türkiye'deki üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen araştırmalar ve psikolojik yardım süreçlerinde kullanılabilir, üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma sürecine ilişkin tercihlerini değerlendirebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu düşünülmektedir.

Kaynakça

- APA (2006). American Psychological Association Presidential Task Force on Evidence-Based Practice. Evidence-based practice in psychology. *American Psychologist*, 61, 271–285. Retrieved from <https://www.apa.org/pubs/journals/features/evidence-based-statement.pdf> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Cooper, M. and Norcross, J. C. (2016). A brief, multidimensional measure of clients' therapy preferences: The Cooper-Norcross Inventory of Preferences (C-NIP). *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 16(1), 87–98. <https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2015.08.003> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Elkin, I., Yamaguchi, J., Arnkoff, D., Glass, C., Sotsky, S. and Krupnick, J. (1999). “Patient-treatment fit” and early engagement in therapy. *Psychotherapy Research*, 9(4), 437–451. <https://doi.org/10.1080/10503309912331332851> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Glass, C. R., Arnkoff, D. B. and Shapiro, S. J. (2001). Expectations and preferences. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 38(4), 455-461. <https://psycnet.apa.org/record/2003-02805-018> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Graff, F. S., Griffin, M. L. and Weiss, R. D. (2008). Predictors of dropout from group therapy among patients with bipolar and substance use disorders. *Drug and Alcohol Dependence*, 94(1-3), 272-275 <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2007.11.002> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Hambleton, R.K. ve Patsula, L. (1999). Increasing the validity of adapted tests: Myths to be avoided and guidelines for improving test adaptation practices. *Journal of Applied Testing Technology*, 1(1), 1-30. <http://www.jattjournal.com/index.php/atp/article/view/48345> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Hardin, S. I. and Yanico, B. J. (1983). Counselor gender, type of problem, and expectations about counseling. *Journal of Counseling Psychology*, 30(2), 294–297. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.30.2.294> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Hatchett, G. T. (2015). Development of the preferences for college counseling inventory. *Journal of College Counseling*, 18(1), 37–48. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2015.00067.x> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Hu, L.T. and Bentler, P. M. (1998). Fit indices in covariance structure modeling: Sensitivity to underparameterized model misspecification. *Psychological Methods*, 3(4), 424–453. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.3.4.424> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Institute of Medicine. (2001). *Crossing the quality chasm: A new health system for the 21st century*. Washington, DC: Institute of Medicine. <https://doi.org/10.17226/10027> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Kwan, B. M., Dimidjian, S. and Rizvi, S. L. (2010). Treatment preference, engagement, and clinical improvement in pharmacotherapy versus psychotherapy for depression. *Behaviour Research and Therapy*, 48(8), 799–804. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2010.04.003> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Koch, L. C. (2001). The preferences and anticipations of people referred for vocational rehabilitation. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(2), 76–86. <https://doi.org/10.1177/003435520104400204> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Kocsis, J. H., Leon, A. C., Markowitz, J. C., Manber, R., Arnow, B., Klein, D. N. and Thase, M. E. (2009). Patient preference as a moderator of outcome for chronic forms of major depressive disorder treated with nefazodone, cognitive behavioral analysis system of psychotherapy, or their combination. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 70(3), 354–361. <https://doi.org/10.4088/jcp.08m04371> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.

- Levy-Berg, A., Sandahl, C. and Clinton, D. (2008). The relationship of treatment preferences and experiences to outcome in generalized anxiety disorder (GAD). *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 81, 247–259. <https://doi.org/10.1348/147608308X297113> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Lin, P., Campbell, D. G., Chaney, E. F., Liu, C.-F., Heagerty, P., Felker, B. L. and Hedrick, S. C. (2005). The influence of patient preference on depression treatment in primary care. *Annals of Behavioral Medicine*, 30(2), 164–173. https://doi.org/10.1207/s15324796abm3002_9 adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Lüleci, B., Soylu, Y. ve Canbulat, N. (2015). Psikolojik Danışma Yardımına İlişkin Beklentiler Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(3), 313–326. <https://dx.doi.org/10.14527/pegogog.2015.017> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Malosso, M. S. (2019). *Adaptação transcultural para o português e validação de duas ferramentas de avaliação das preferências do cliente em psicoterapia: C-NIP E PEX. P1* (Unpublished master thesis). ISPA- Instituto Universitario, Lisboa, Portugal. <http://repositorio.ispa.pt/handle/10400.12/7294> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- McLeod, J. (2012). What do clients want from therapy? A practice-friendly review of research into client preferences. *European Journal of Psychotherapy & Counselling*, 14(1), 19-32. <https://doi.org/10.1080/13642537.2012.652390> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Mergl, R., Henkel, V., Allgaier, A.-K., Kramer, D., Hautzinger, M., Kohlen, R., Hegerl, U. (2011). Are treatment preferences relevant in response to serotonergic antidepressants and cognitive-behavioral therapy in depressed primary care patients results from a randomized controlled trial including a patients' choice arm. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 80(1), 39–47. <https://doi.org/10.1159/000318772> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Özer, Ö. ve Altınok, A. (2015). Üniversite psikolojik danışma merkezinde psikolojik danışma sürecini erken bırakmayı yordayan faktörler. *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırma Dergisi*, 1, 18-25. <https://www.jcbpr.org/?mno=189033> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Parham, T. A. and Helms, J. E. (1981). The influence of Black students' racial identity attitudes on preferences for counselor's race. *Journal of Counseling Psychology*, 28(3), 250–257. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.28.3.250> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Sandell, R., Clinton, D., Frövenholt, J. and Bragesjö, M. (2011). Credibility clusters, preferences, and helpfulness beliefs for specific forms of psychotherapy. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 84(4), 425–441. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8341.2010.02010.x> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Scholl, M. B. (2002). Predictors of client preferences for counselor roles. *Journal of College Counseling*, 5, 124–134. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2002.tb00214.x> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Speight, S. L. and Vera, E. M. (2005). University counseling center clients' expressed preferences for counselors: A four year archival exploration. *Journal of College Student Psychotherapy*, 19(3), 55–68. https://doi.org/10.1300/J035v19n03_06 adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Swift, J. K. and Callahan, J. L. (2009). The impact of client treatment preferences on outcome: a meta-analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 65(4), 368–381. <https://doi.org/10.1002/jclp.20553> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Swift, J. K., Callahan, J. L. and Vollmer, B. M. (2011). Preferences. *Journal of Clinical Psychology*, 67(2), 155–165. <https://doi.org/10.1002/jclp.20759> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Swift, J. K., Callahan, J. L., Tompkins, K. A., Connor, D. R. and Dunn, R. (2015). A delay-discounting measure of preference for racial/ethnic matching in psychotherapy. *Psychotherapy*, 52(3), 315–320. <https://doi.org/10.1037/pst0000019> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.

Swift, J. K., Callahan, J. L., Cooper, M., and Parkin, S. R. (2018). The impact of accommodating client preference in psychotherapy: A meta-analysis. *Journal of clinical psychology*, 74(11), 1924–1937. <https://doi.org/10.1002/jclp.22680>. adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.

Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenirlik ve Geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics (6th ed.)*. Pearson.

Wierzbicki, M. and Pekarik, G. (1993). A meta-analysis of psychotherapy dropout. *Professional Psychology: Research and Practice*, 24(2), 190–195. <https://doi.org/10.1037/0735-7028.24.2.190> adresinden 20.08.2020 tarihinde erişilmiştir.

Extended Abstract

Introduction

People are faced with different options throughout their lives and have to make a choice between them. Whether willingly or unwillingly, we prefer some features and some circumstances to others throughout our life.

As in other areas of life, we face with preferences also when it comes to counseling. In the literature, these preferences are expressed as client preferences, counseling preferences or therapy preferences. There are different definitions related to counseling preferences. Glass, et al. (2001) define counseling preferences as the qualities and behaviors that clients care about and prefer when it comes to the counseling process and the therapist, offering psychological help. Swift, et al. (2011) describes it as the client's expectations as well as all the behaviors he/she wishes during the counseling process.

In general, counseling preferences are grouped under three domains of preference: activity preferences, client preferences, and therapy preferences (Swift, et al., 2018). Activity preferences refer to the behaviors that the clients want to exhibit during the counseling process and the behaviors and activities that they want the therapists to exhibit during the counseling process. Activity preferences are also expressed as role preferences in the literature (Swift, et al., 2011). The second area in counseling preferences, the client preferences (Swift, et al., 2018), which was also called as therapist preferences in the earlier sources as a subfield of client preferences, refers to the preferences regarding the demographic characteristics of the therapist offering psychological assistance (Swift, et al., 2011). However, research suggests that not only demographics, but also assessments about personality traits of the therapist also play a role in this preference (Swift, et al., 2015). The third area of preference in counseling is the therapy preferences. Although therapy preferences include studies focusing on the preference between drug therapy and psychotherapy, the preferred counseling approach also covers preferences about the characteristics (such as individual-oriented, cognitive behavioral) (McLeod, 2012).

As stated in the literature, identifying the counseling preferences will ensure provision of a service in accordance with the client preferences. In this way, a stronger therapeutic relationship can be established with the clients, resulting in more qualified and effective outcomes. In the review of the Turkish literature, no measurement instrument was found regarding the preferences of clients for the counseling process and the therapist. Although there are various measurement instruments, it is believed that Turkish adaptation of the Cooper-Norcross Inventory of Preferences, which has some advantages since it allows making assessments in a short time and since it has been developed on a sample of people both who have received and who have not received a psychological assistance, is of importance and fills a gap in the literature as it provides a measurement instrument for further studies to be conducted on this subject, and allows the therapists in the field to assess preferences of their clients.

Method

Within the scope of the study, the Personal Information Form, the Cooper-Norcross Inventory of Preferences - Turkish Form and the Expectations About Counseling Questionnaire, for the similar-scale validity, were used as the data collection instruments.

The draft form was applied to 536 university students, studying at different departments of Anadolu, Gazi, Bozok, Gazi Osman Paşa (GOP) and Muş Alpaslan Universities. The analyses were carried out on the data collected from 536 students, after removing incomplete and erroneous forms from the collected data. The age of the university students included in the study ranged from 18 to 37, and the average age was 21.36.

In the scale adaptation process, confirmatory factor analysis was used to assess the validity of the factor structure of the measurement instrument. The Expectations About Counseling Questionnaire was used to evaluate the similar-scale validity, and the Pearson Product-Moment Correlation Coefficient was used for the assessment. In order to assess the validity of the measurement instrument, the upper and lower 27% groups were compared using the independent samples t-test. For the linguistic equality

evaluation, the Turkish and English forms of the measurement instrument were applied to a group of English lecturers with 15-day intervals, and the results were assessed on the basis of Pearson Product-Moment Correlation Coefficient. To assess reliability, the data were analyzed using the test-retest method based on the Pearson Product-Moment Correlation Coefficient. In addition, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient was calculated.

Findings

Confirmatory factor analysis was used in the analysis of the data. According to the analysis results, it was seen that the original factor structure of the measuring tool was confirmed (χ^2/df (543.398 / 129) = 3.59, RMSEA (0.071; 0.08) .069, CFI .912, IFI .912, GFI .906, SRMR .071). The measurement tool consists of four sub-dimensions named Therapist Directiveness vs. Client Directiveness; Emotional Intensity vs. Emotional Reserve; Past Orientation vs. Present Orientation and Warm Support vs. Focused Challenge. Cronbach's alpha internal consistency coefficients for the sub-dimensions range between .55 and .65. The measurement tool was applied with a 15-day interval to a study group consisting of 30 university students. The results were evaluated using the method of Pearson product-moment correlation coefficient. According to the analysis results, there were positive and significant correlations between the two measurements by .76 for the Therapist Directiveness vs. Client Directiveness sub-scale, .75 for the Emotional Intensity vs. Emotional Reserve sub-scale, .92 for the Past Orientation vs. Present Orientation sub-scale, and .80 for the Warm Support vs. Focused Challenge sub-scale. For the comparison of the upper and lower 27%, the scores of 144 people with the highest score in each sub-scale were compared, using the t-test, with the scores of 144 people with the lowest score in the relevant sub-scale. The averages of all the sub-scales differ statistically significantly between the groups.

Conclusion, Discussion and Suggestions

When the internal consistency coefficients of the measurement instrument were evaluated, these coefficients were found to be low. In the original form of the measurement tool (Cooper and Norcross, 2016), the internal consistency coefficients of the Emotional Intensity vs. Emotional Reserve and Warm Support vs. Focused Challenge sub-scales were reported to be smaller than .70. However, researchers state that these values are acceptable since the measurement tool has fewer items, and used as an interview tool in clinical practice, rather than a psychological test (Cooper and Norcross, 2016). In an adaptation study for the Portuguese version of the C-NIP (Malosso, 2019, p.52), the internal consistency coefficients of the measurement tool were found to be .68 for the Therapist Directiveness vs. Client Directiveness sub-scale, .51 for the Emotional Intensity vs. Emotional Reserve sub-scale, .70 for the Past Orientation vs. Present Orientation sub-scale, and .42 for the Warm Support vs. Focused Challenge sub-scale. The values in the current study are similar to both the original study and another language adaptation study. In the literature, Nunnally (1998, cf. Şencan, 2005) stated that values of 0.70 and above indicate reliability, while George and Mallery (2003, cf. Şencan, 2005, p.128) have determined cut-off points for the alpha value. Researchers considered the values above 0.90 as excellent, between 0.80 and 0.90 as good, between 0.70 and 0.80 as acceptable, between 0.60 and 0.70 as doubtful, between 0.50 and 0.60 as weak, and below 0.50 as unacceptable. Şencan (2005, p.121) emphasizes that the Cronbach's alpha value can be misleading in multidimensional measurement tools, and that if it is a measurement tool for more than one dimension, other reliability methods should also be employed. In this context, the reliability of the test was evaluated with the test-retest application. The correlations between scores in the test-retest application performed on 30 university students were positive and high. In this context, it can be stated that the measurement instrument performs reliable measurements.

In order to evaluate the validity of the measurement instrument, upper and lower 27% groups were compared. According to the results of the analysis, C-NIP Turkish form was found to be able to differentiate the two groups in all sub-scales. In addition, similar scale validity was used to evaluate the validity of the measurement instrument. Since the supportive sub-scale refers to a warm counseling

relationship, it can be stated that this correlation has an expected direction. It is important to note that the correlations are significant, but weak.

In the literature, some researchers use the concept of expectations in the same sense as the concept of preferences. For example, in their study, Hardin and Yanico (1983) considered the preferences and expectations as different expressions of the same concept. However, Koch (2001) states that these concepts are different and that preference is the desired personal and professional characteristics of the therapist to be selected, whereas expectations refer to the characteristics which the therapist is believed to have. Swift, Callahan et al. (2011), however, address expectations as a dimension within the preferences and considered client preferences on the basis of desires and values of the clients, and expressed client preferences as the expectations of the clients and the behaviors they want to see in the counseling process. Studies have shown that expectations and preferences are separate phenomena that are related to each other, affecting the counseling process in different ways. In this context, while the significance of the correlations between the sub-scales is an important finding, a lower correlation coefficient is also understandable.

